

mg y o e . c o m

အယူအဆ ဘာညာနဲ့ လေကြားထားမိတယ်။ ဒီရေးဟန်ဖွင့်ဆို
ချက်တွေက ... ပါမောက္ခ Geoffrey Leech နဲ့ ပါမောက္ခ Mick Short
တို့ကို မှီးထားတာပါ။ Leech က ဘာသာဗေဒနဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ
စကားပါမောက္ခ၊ Short က အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနဲ့ စာပေ
ပါမောက္ခ။ သူတို့နှစ်ယောက် ပြုစုတဲ့စာအုပ်က "Style in Fiction"
2007, Pearson (Longman) မလေးရှားမှာ ပုံနှိပ်၊ စာမျက်နှာ ၃၁။

အနုပညာဆိုတာ ဘာလဲ။ ဟင် ...။
အနုပညာဆိုတာ လူနာမည် မဟုတ်
ဘူးလား။

အင်ဒီဝါဟိုး
Andy Warhol

You have fallen into Art, return to Life.

William Gass
ပိုစ်မော်ဒန်ဝတ္ထုရေးဆရာ
"Willie Master's Lonesome Wife" ဝတ္ထု

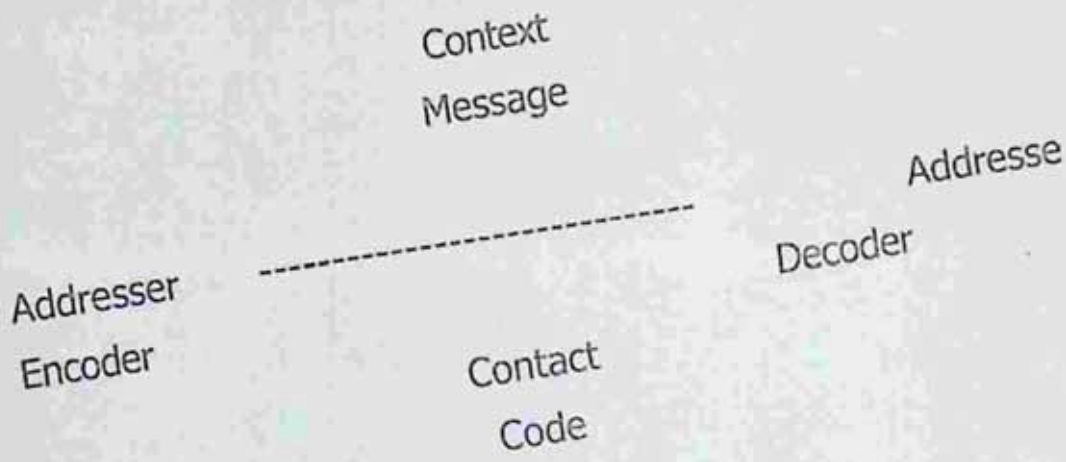
Aestheticism ကျွန်တော်က
ပါ။ ရသဝါဒဟာ ၁၉ ရာစု နေ
ရှားမှုပါပဲ။ ပြင်သစ်မှာ ဖြစ်တ
အနုပညာသည် အနုပညာအတွ
ပြန်တစ်မဟုတ်ဘူး။ ဒီသဘော
ထင်ထားပေမယ့် တကယ်မသိကြ

မင်း အနုပညာထဲ ပြုတ်ကျသွားပြီ။ ဘဝအပေါ် ပြန်တက်ခဲ့။
(အလွတ်ပြန်)

ဇော်ဇော်အောင်

mg y o e . c o m

ဘေး(စ်)နှင့် အပိုင်းအစ(fragments)များ

Jakobson / Verbal Communication Model (1958)

♦ ဆရာကြီး ယာကျော်စံဆင်လည်း နည်းနည်းတော့ ကြာသွားပြီ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်က။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့က ယာကျော်စံဆင် မပြောနဲ့ ယာကျော်စံကျွဲတောင် သိကြရဲ့လား။ ပြောရတာ ရွာလည်းနာတယ်။ အားလည်းနာတယ်။

ရေးဟန်အကြောင်း ပြောတုန်းက ပါးလျားကြည်လင်ခြင်းနဲ့ မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့ခြင်း transparent / opaque လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ရသဆက်သွယ်မှုကိစ္စ aesthetic communication မှာ ဒီလိုနှစ်မျိုး ခွဲကြည့်တာ သိပ်အဆင်မပြေနိုင်ဘူးထင်တယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတော့ ပါးလျားကြည်လင်တိုင်း ဆယ်သွယ်မှု ရချင်မှ ရမယ်။ ရချင်လည်း ရမယ်။ ဆိုင်းဆို့နေပေမယ့်လည်း ရချင်ရသွားနိုင်တယ်။ သိပ်ရှင်းတဲ့စာသားပေမယ့် ဆက်သွယ်မှုမရဘူး။ သိပ်ရှုပ်တဲ့ စာသားပေမယ့် အကြောင်းလျဉ်းသင့်ရင် ဆက်သွယ်မှု ရသွားတတ်တယ်။ အခုပြောနေတာ ရသဆက်သွယ်မှုအကြောင်း။ နေ့စဉ်လူတွေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆက်သွယ်နေကြတာတွေ ရှိတယ်လေ။ တံခါးဖွင့်၊ ဒီကိုမလာနဲ့၊ ရေတစ်ခွက်ပေးပါ၊ ဆွမ်းတော်ဗျို၊ ဒန်အိုးပေါက်တွေဖာတယ်၊ ထမင်းမစားရသေးဘူး၊ ပြန်တော့မယ်၊ သူ့ခိုးသူ့ခိုး ... ဒါတွေဟာ သာမန်ဆက်သွယ်မှုပေးတာ။ ရသဆက်သွယ်မှုတွေမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။

tion

*
*
*
*

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊
 ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
 အပြင်အဆင် - အမ်အက်စ်အို
 ၂၀၁၄၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀
 ရောင်းစျေး ၁၅၀၀ ကျပ်

၀၀၀ . ၀၄

စာသား(text)နှင့် အပိုင်းအစ(fragments)များ
 ဇော်ဇော်အောင် - နေ့ကုန်း၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၂၀၁၄၊
 တစ်နှစ်မှာ ၁၂၀ မျက်နှာ၊ ၁၄ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ
 (၁) စာသား(text)နှင့် အပိုင်းအစ(fragments)များ

စာသား(text)နှင့်
အပိုင်းအစ(fragments)များ
ဇော်ဇော်အောင်

mgyc.com

mgyc.com

အမှာစာ

အမှာစာဆိုလို့ သိပ်ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောချင်တာလေး နည်းနည်းရှိလို့ပါ။ ဒီစာသားတွေကို ကနဦးထည့်သွင်းဖော်ပြပေးတဲ့ IDEA မဂ္ဂဇင်းက ကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်နဲ့ ကိုမောင်မျိုး၊ အယ်ဒီတာ မနော်ဟရီနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သီတာဝင်းတို့ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် စာကိစ္စပေကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့ အမြဲတမ်း သေတ္တာမှောက်ကူညီခဲ့တဲ့ ဆရာသိမ်းတင်သား (a.k.a) ကြွက်နီကိုလည်း အထူး ကျေးဇူးတင်ရမှာပါ။ အခုလို ထင်ရာမြင်ရာတွေ စွတ်ရေးနေရတာ တစ်ခါဆို တော်ရောပေါ့။ နောက်တစ်ခါ ဒုတိယအကြိမ်စာအုပ်ထုတ်ပေးတဲ့ ကိုစန်းဦးနဲ့ မဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချို မောင်နှံကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ယောက်လည်း ကျန်လို့မဖြစ်ပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်လောက်ကတည်းက သူ့ဒဏ်ကို ကျွန်တော်ခံ၊ ကျွန်တော့် ဒဏ်ကို သူခံရင်း လုံးချာပတ်ချည်လည်အောင် ပေါင်းခဲ့တဲ့ သဘင်ကိုလေး၊ သူဌေးကြီး ဝတ်ရည်ကိုလေး၊ အခုတော့ ကိုလေး (၇၄) ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရဦးမှာပါ။

*

ခုရက်ပိုင်းအတွင်း ကျွန်တော့်ကျန်းမာရေးက အတော်ဆိုးနေပါတယ်။ ငယ်ငယ်က ပေခဲသမျှ၊ တေခဲသမျှဒဏ်တွေ စုခံနေရပါပြီ။ ဆေးသွင်းတာ၊ ဆေးပုလင်းချိတ်တာက အစ ပူပူပင်ပင် ကြောင့်ကြောင့်ကြကြ 'နေ့ည' မပြတ် စောင့်ကြပ်ကုသပေးတဲ့ ဒေါက်တာ ကျော်စိုး(ဆေးမကုတဲ့ဆရာဝန်) ခေါ် စာရေးဆရာ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ မင်းခိုက်စိုးစန်နဲ့ သူ့ညီမလေးကိုလည်း အထူးကျေးဇူးစကားဆိုရမှာပါ။ အမြဲတမ်း လိုအပ်တာတွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေတဲ့ ခိုင်ဝင်းအောင်၊ မူမူစိုးတို့လည်း ကျေးဇူးပါပဲ။ ကြော်ငြာလွှပ်ငန်း ဒါရိုက်တာ ပန်းချီဆရာမောင်မောင်ထွေးကိုလည်း ကျေးဇူးပါပဲ။ ကျွန်တော့်တူတွေ တူမ

တွေဖြစ်တဲ့ ကိုနိုင်၊ မမိုးစံတို့လည်း မကျန်စေချင်ဘူး။ သားတစ်ယောက်လိုဖြစ်နေတဲ့ ရှေ့နေ ကိုအောင်ကျော်လည်း ကျန်လို့မဖြစ်ဘူး။ အထူးကျေးဇူးတင်ရမှာကတော့ အကြိမ်ကြိမ် ဆေးရုံတက်ခဲ့စဉ်ကရော၊ ဆေးရုံက ဆင်းတဲ့အချိန်မှာရော အမြဲစောင့်ကြပ် ကုသခဲ့တဲ့ တူမ ဒေါက်တာခိုင်ရွှေဝါပါပဲ။ အထူးကျေးဇူးတင်ရဦးမှာကတော့ ကျွန်တော့် အတွက် လိုအပ်ချက်မှန်သမျှ အသေးစိတ် လိုလေသေးမရှိရအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးတဲ့ ကိုကိုထူးဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်တယ်ဆိုတာ လူယဉ်ကျေးတွေရဲ့အလုပ်မို့ ကျေးဇူး တင်ယောင်ဆောင်လိုက်တာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အားလုံးကို ကျေးဇူးပါ။

*

နောက်ဆုံးမှာတော့ ဘဝရပ်တည်မှု၊ စားဝတ်နေရေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးကို ကျွန်တော့်ပခုံးပေါ်တင်မပေးဘဲ မန်ကျည်းပင်ရိပ်မှာ အေးအေးဆေးဆေး စာရေးနိုင် အောင် ဖန်တီးပေးတဲ့ ကျွန်တော့် ဇနီးနဲ့သမီး မိသားစုကို နှိုင်းမရကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဝါ။ ။

ဇော်ဇော်အောင်
(မေလ၊ ၂၀၁၃)

ဝ၀ သ၀ : (text) နှင့် အပိုင်း : အစ (fragments) များ

ဇော်ဇော်အောင်

mgyc.com

mgyc.com

သိပ်ခေတ်နောက်ကျကျန်နေတဲ့ မြန်မာစာပေလေ့လာမှုနဲ့
 မြန်မာစာပေဝေဖန်ရေးကို ရည်ညွှန်းပါတယ်။

စာရေးမလို့။
 စာရေးမလို့လား။
 စာဘာလို့ရေးတာလဲ၊ အဲဒါကိုသိနေရင်
 ရေးကိုမရေးတော့ဘူး။
 တစ်ခုခုတော့ပြောဦးမှပေါ့။ ဒါမှ ...၊
 စာရေးတာရေးချင်လို့ရေးတာ။
 ရပြီလား။ ရပြီ။ ဒါဖြင့် ...
 ရေးချင်ရာတွေလျှောက်ရေးတော့မယ်။

signifier	အညွှန်းပြု
signified	အညွှန်းခံ

* ဒီနှစ်ခုကို ကျော်လို့မရသေးဘူး၊
 ရှေ့မှာဆက်ပြောပါမယ်။

ဝါကျ
 ဝါကျခွဲ
 ပုဒ် ... ဘာသာဗေဒ
 စကားလုံး
 ရုပ်ရင်း

sentence
 clause
 phrase ... Linguistics
 word
 morpheme

ဝါကျ
 ဝါကျကဏ္ဍ
 ပုဒ်စု ... သဒ္ဒါ
 ပုဒ်
 စကားလုံး

စာအုပ်ထဲကဟာတွေပါလား။ တော်ရောပေါ့။ တော်လို့မရသေးဘူးလေ။ နည်းနည်းပါ။

မြင်းစီးလို့ အထီးမှန်း အမမှန်းမသိလဲ
 ခရီးရောက်ရင်ပြီ။ အရေးကြီးတာက
 ခရီးရောက်ဖို့။ စာရေးရင်တော့ ကိုယ်
 ဘာရေးနေတယ်ဆိုတာ သိဖို့လိုမယ်ထင်
 တယ်။ ဒါလဲ အထင်ပြောတာပါ။ တချို့
 ကလည်း ကိုယ် ဘာရေးလို့ရေးနေမှန်း
 မသိဘူးတဲ့။ ကိုယ်ကတော့ သိတယ်။
 ကိုယ်အခုစာသားတွေ ရေးနေတာ။

စာကို စကားလုံးတွေနဲ့ ရေးရသတဲ့။ စကားလုံးတွေမှာ အဓိပ္ပာယ်တွေ ရှိနေသတဲ့။ ထပ်ပြောရရင် အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့စကားလုံးတွေနဲ့ စာကို ရေးသတဲ့။ ဘာလို့ ထပ်ပြောရပြန်တာလဲ။ သေချာအောင်လို့ပါ။ ဘာသေချာတာလဲ။ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ စာရေးတယ်ဆိုတာ သေချာအောင်လို့။ ဟုတ်ပါပြီ။ အဲဒီစကားလုံးတွေထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်တွေ ရှိရဲ့လား။ ရှိနေတာ သေချာရဲ့လား။ အင်း ... အဲဒါ။ ရှိပါတယ်။ သေချာပါတယ်။ ဒီမယ်ဖန်ခွက်။ ဖန်ခွက်ထဲမှာ ဝိစကီ လက်နှစ်လုံးလောက်ရှိတယ်။ ထည့်ထားတာကိုး။ ရှိတာပေါ့။

ဝိစကီ

ကြည်လင်ပြတ်သားသော မြန်မာစကားပြေ . . .

ဇော်ဂျီ၊ ‘မွန်ဝန်ကြီးနှင့် မြန်မာစကားပြေ’ ရာဇာဓိရာဇ် အရေးတော်ပုံကျမ်း၊ အောင်ပင်လယ်စာပေ၊ တတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၀၊ စာမျက်နှာ ၁၂။

ပါဠိသံ ကျမ်းသံနှင့်ပြော၍နေလျှင် စကားကြီးခန့်၏။ ပြောနေကျ မြန်မာစကားမျိုးမဟုတ်၍ အသိဉာဏ် တန်းခနဲစိုက်မသွား။ ယောင်ဝါးကြီးနေကြ၏။ ... ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်မှာ သဘောပြောခဏ်းဆိုက်လျှင် မြန်မာပြောကြီးလာလတ္တံ့။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊
‘ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ’ ဟံသာဝတီ၊
၁၉၅၂၊ စာ ၄၆-၄၇။

... သာသနာကြီးကို ဘယ်လိုကောင်းအောင်ပြုကြရမလဲ။ စာတွေကို ဘယ်လို လွယ်အောင် ရေးကြမလဲ။ စာတွေကို ဘယ်လိုနားလည်အောင် ချမလဲ။

အရှင်ဇနကဘိဝံသ၊ ‘အခြေပြုပဋ္ဌာန်းတရားတော်’
တမာမြိုင်စာပေ၊ ၁၉၉၄၊ စာ-၅၁၄။

Difficult Language is the easiest thing in the world to write.

Karl Popper

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရေးဖို့အလွယ်ဆုံးကတော့ စကားလုံးအခက်ကြီးတွေနဲ့
စာအခက်ကြီးတွေ ရေးတာပဲ။ (အလွတ်ပြန်)

ကားလ်ပေါ့ပပါး

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရေးဖို့အခက်ဆုံးက လူနားလည်အောင်ရေးတဲ့စကားပြေ။

ဇော်ဇော်အောင်
ဒီစာအုပ်ရေးတဲ့လူ

စတိုင်

Style ရေးဟန်ဆိုတာဘာလဲ။ အဲဒီစကားလုံးက ပညာရပ်ဝေါဟာရတစ်ပိုင်း၊ သာမန်ဝေါဟာရတစ်ပိုင်း၊ ဝေါဟာရတွေရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း တိတိကျကျ ရေရေရာရာ အဓိပ္ပာယ်ပေးထားတာမျိုးမရှိဘူး။ ဖွင့်ဆိုချက်တွေကလည်း များလွန်းနေတော့ အိုဗာပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြောတော့ပြောရမယ်။ ရေးဟန် style ဆိုတာဘာလဲ။

⊙ ရေးဟန်ဆိုတာ ဘာသာစကား အသုံးပြုပုံကို ခေါ်တယ်။ Parole နဲ့ ဆိုင်တယ်၊ Langue နဲ့ သိပ်မဆိုင်။

- ၂) ဒါကြောင့် ရေးဟန်မှာ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု ရင်းမြစ်တွေက ထုတ် ယူထားတဲ့ (ရွေးချယ်သုံးနှုန်းမှု) Choices တွေ ပါတယ်။ ရွေးချယ်မှုတွေပဲ ဖြစ်တယ်။
- ၃) ရေးဟန်ကို ဖွင့်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဘာသာစကားအသုံးနယ် domain ကို လိုက် ပြီး ဖွင့်ဆိုတယ်။ (စာရေးဆရာတစ်ယောက်၊ စာအမျိုးအစားတစ်ခု၊ စာတစ် ပုဒ်၊ စာသားတစ်ခု)
- ၄) ရေးဟန်ဗေဒ Stylistics ဆိုတာ စာပေဘာသာစကားနဲ့ ဆိုင်တယ်။
- ၅) စာပေရေးဟန်ဗေဒ Literary Stylistics ဆိုတာ စာပေရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန် (သို့မဟုတ်) ရသ အကျိုးသက်ရောက်မှုရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ဟာ ရေးဟန်နဲ့ ဘယ်လိုဆက်သွယ်နေတယ်ဆိုတာကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတဲ့ ပညာရပ်ဖြစ် တယ်။
- ၆) ရေးဟန်နှစ်မျိုး။ ၁။ ပါးလျားကြည်လင် (transparent)။ ၂။ မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့ (opaque)။
- ၇) ပါးလျားကြည်လင်တာက နားလည်လွယ်တယ်။ မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့တာက နားလည်ဖို့မလွယ်ဘူး။
- ၈) မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့ဆိုတဲ့ ရေးဟန်ကို နားလည်ဖို့ (ဝါ) အဓိပ္ပာယ်ကောက်ဖို့ အကြောင်းအချက်တွေ အများကြီးရှိတဲ့အနက် အဓိကအချက်ကတော့ ဖတ် သူရဲ့ တီထွင်ဖန်တီးယူတတ်တဲ့ စိတ်ကူးပဲဖြစ်တယ်။
- ၉) ဒီအချက်က နည်းနည်းခက်တယ်။ ခက်တယ်ဆိုတာထက် ရှုပ်တယ်လို့ ပြောရင် ပိုမှန်မယ်။ ရေးဟန်ဆိုတာ ရွေးချယ်မှု Choice လို့ (၂) မှာတုန်းက ပြောခဲ့တယ်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ပထမရေးဟန် St.1 က တစ်မျိုး ပြောတယ်။ ဒုတိယရေးဟန် St.2 က တစ်မျိုးပြောတယ်။ (St.1 က မိုးရွာ တယ်လို့ပြော။ St.2 က ပုလဲပန်းကြွေတယ်လို့ပြော) တစ်ခုတည်းကို မူလ အဓိပ္ပာယ်မပျက်စေဘဲ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲပြောတာလို့ သာမန်အားဖြင့် မှတ်ဖို့ပါပဲ။ Styleအကြောင်းပြောရတာ ပျင်းသွားပြီ။ (ပြောဖို့ မေ့တော့မလို့။ ပုလဲပန်းတွေ ကြွေတယ်ဆိုတာ မူလအဓိပ္ပာယ်မပျက်ဘူးလား။ ဟုတ်မှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ ကျွန်တော်တော့ သိပ်မကြိုက်ဘူး)

မှတ်ချက်။ ။ ကိုယ်ပိုင်အယူအဆ ဘာညာနဲ့ လေကြွားထားမိတယ်။ ဒီရေးဟန်ဖွင့်ဆိုချက်တွေက ... ပါမောက္ခ Geoffrey Leech နဲ့ ပါမောက္ခ Mick Short တို့ကို မှီးထားတာပါ။ Leech က ဘာသာဗေဒနဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပါမောက္ခ၊ Short က အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနဲ့ စာပေပါမောက္ခ။ သူတို့နှစ်ယောက် ပြုစုတဲ့စာအုပ်က "Style in Fiction" 2007, Pearson / Longman. မလေးရှားမှာ ပုံနှိပ်၊ စာမျက်နှာ ၃၁။

အနုပညာဆိုတာ ဘာလဲ။ ဟင် ...။
 အနုပညာဆိုတာ လူနာမည် မဟုတ်ဘူးလား။

အင်ဒီဝါဟိုး
 Andy Warhol

You have fallen into Art, return to Life.

William Gass
 ပိုက်မော်ဒန်ဝတ္ထုရေးဆရာ
 "Willie Master's Lonesome Wife" ဝတ္ထု

မင်း အနုပညာထဲ ပြုတ်ကျသွားပြီ။ ဘဝအပေါ် ပြန်တက်ခဲ့။
 (အလွတ်ပြန်)

ဆိတ်ဝါဒ

Art for Art's Sake အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်။ ဒီ ဆိတ်ဝါဒက ကြာလှပေ။ ဒီတဲအောက်။ မှတ်မိသလောက် ဒီစကားလုံးတွေ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်တစ်လုံးအဖြစ် ထွက်ပေါ်လာတာ 1833 ခုနှစ်။ သီပေါမင်းတောင် ပါတော်မူသေးဘူး။ ဒီနောက် အနုပညာအယူအဆတွေ အပြိုင်အရိုင်းပေါ်ခဲ့တယ်။ လှိုင်းလုံးတွေ ဆင့်ရိုက်သလို ဆက်ကာဆက်ကာ လွှမ်းမိုးသွားတယ်။ 'အနုပညာမှန်သမျှ ဘာမှ အသုံးမကျဘူး' All Art is useless. အော်စကာဝိုင်း (Wilde) ပြောခဲ့တာ။ ကြောက်စရာကြီး။ သန့်စင်တဲ့ အနုပညာ Pure Art သန့်စင်တဲ့အလှ Pure Beauty စွဲလန်းမှုကို စွန့်ပယ်ခြင်း Disinterestedness ... ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေ မရှိတော့ဘူး။ ဆယ့်ကိုးရာစု Didacticism ကို အသေအကျေ တိုက်ခိုက်ခဲ့သလို သူ့ကိုလည်း မာ့ကွဲဝါဒက နာလန်မထူနိုင်အောင် တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ အခုတော့ အကုန် Go ။ ဒါပေမဲ့ အနုပညာ သင်္ခါရတရားက တစ်မျိုးကြီး။ တစ်ခါတစ်ခါ အကြောင်းဆိုက်လာရင် ပြန်ပြောကြ၊ ထုတ်ဖော်ကြ။ ဒိုင်နိုဆော သတ္တဝါကြီးတွေကို လုံးဝ မျိုးတုန်းသွားတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ ပြန်ပြန်ပေါ်လာတယ်။ ပေါ်ပေါ် မပေါ်ပေါ် ကျွန်တော်ကတော့ No ပဲ။

Aestheticism ကျွန်တော်ကတော့ 'ရသဝါဒ' လို့ ပြန်တယ်။ မကြိုက်တဲ့သူရှိရင် ပြင်ပါ။ ရသဝါဒဟာ ၁၉ ရာစု နှောင်းပိုင်းလောက်မှာ ပေါ်ခဲ့တဲ့ စာပေနဲ့ အနုပညာ လှုပ်ရှားမှုပါပဲ။ ပြင်သစ်မှာ ဖြစ်တယ်။ 'ပေတာ' Walter Pater က စခဲ့တယ်။ A For As အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်ဆိုတာပဲပေါ့။ အခြေအနေတွေ၊ အချိန်အခါတွေ ရပ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီသဘောကို မိထားဖို့လိုတယ်။ များသောအားဖြင့် သိတယ်လို့ ထင်ထားပေမယ့် တကယ်မသိကြဘူး။ အဲဒါ လူပဲလေ။

ရသ Aesthetics ဆိုတာ ပင်ကိုယ်လက္ခဏာ intrinsic လား။ တုံ့ပြန်မှု Response လား။ အငြင်းပွားလို့ပြီးသေးပုံမရဘူး။ အနုပညာပစ္စည်းဆိုတာ အရာ object တစ်ခုလည်း ဟုတ်တယ်။ ခံစားမှုတုံ့ပြန်ခြင်း emotional response တစ်ခုလည်း ဟုတ်တယ်။ ဘယ်ဟာ အရေးကြီးသလဲ။ (ကျွန်တော့်အယူအဆကတော့) တုံ့ပြန်မှုက ပိုအရေးကြီးတယ်။ ခင်မောင်ရင်ရဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်မှာ ဘာအရောင်တွေပါပါ အရေးကြီးတာက ကျွန်တော် နှစ်သက်ခံစားဖို့ဖြစ်တယ်။ မူလပန်းချီဆရာ ခင်မောင်ရင်နဲ့လည်း မဆိုင်ဘူး။ တခြားလူတွေနဲ့လည်း မဆိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်နဲ့သာ ဆိုင်တယ်။ ကျွန်တော် နှစ်သက်ခံစားတာက အရေးအကြီးဆုံးပဲ။

အဆိုတစ်ခုရှိတယ်။ လောကမှာ fact ဆိုတာ မရှိဘူး။ ဖွင့်ဆိုချက် interpretation တွေသာ ရှိတယ်။ စဉ်းစား။ သဘောမတူလည်း ရတယ်။ ရှေ့မှာ ဆက်ပြောဦးမှာပါ။

ဇော်ဂျီရဲ့ ဗေဒါလမ်း၊ မင်းသုဝဏ်ရဲ့ ပျဉ်းမငုတ်တို၊ နန်းဝေရဲ့ ဖယောင်းပန်းပန်းချီကား၊ မြို့မငြိမ်းရဲ့ စစ်ကိုင်းတောင်၊ မေရှင်ရဲ့ ပျို့မှာတမ်း၊ ကိုစောငြိမ်းရဲ့ သစ္စာ၊ ဗဂျီအောင်စိုးရဲ့ လူတစ်ယောက် မျောက်တစ်ကောင်နဲ့ တယောတစ်လက်ပန်းချီကား၊ ရွာစားကြီးစိန်ဗေဒါရဲ့ ဖျောညွန့်တီးလုံး၊ ပြီးတော့ ပုဂံက အာနန္ဒာ ... အဲဒါတွေဟာ အနုပညာပစ္စည်း artistic object တွေလား၊ ရသပစ္စည်း aesthetic object တွေလား။ နာမ်နဲ့ရုပ် ကွဲရင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရသတဲ့။ အခုလည်း ဒီနှစ်ခုကွဲရင် အနုပညာ သောတပန် ဖြစ်မဖြစ် မသိပေမယ့် တစ်ခုခုကို လွတ်မြောက်သွားမှာတော့ အမှန်ပါပဲ။ လေးစားပါတယ်။

ရသအကွာအဝေး aesthetic distance အရ 'အရှေ့ကနေဝန်း ...' ထဲက တင်ထွန်းနဲ့ စာရေးဆရာ သိန်းဖေမြင့် ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ Portrait of the Artist as a young Man ထဲက Stephen Dedalus နဲ့ Joyce ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ 'ငဘ' ထဲက ငဘ နဲ့ မောင်ထင် ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ 'မိုးယံသို့ချီ' ထဲက ငရွဲနဲ့ စာရေးဆရာနန္ဒ ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ 'နန္ဒာပုလဲ' ထဲက ပြည်သူ့ကဗျာဆရာမလေးပုလဲနဲ့ တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ် ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ မိတ်ဆွေ ကဗျာဆရာများခင်ဗျား ... ဆရာတို့ကဗျာထဲက လူနဲ့ ဆရာတို့ ဘယ်လောက်ကွာဝေးသလဲ။ သိရုံသက်သက် မေးကြည့်တာပါ။ မသိရလည်း အရေးမကြီးပါဘူး။ ဒီထက် အရေးကြီးတာတွေရှိပါတယ်။

လူတကာကို သူ့လောက် မတတ်ဘူးထင်ပြီး လူတွေကို ကလိတိတိနဲ့ နှိမ့်ချဝေဖန် ပုတ်ခတ်တတ်တဲ့ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ရှိတယ်။ (နိုင်ငံခြားမှာနေတယ်) သူ့ကို တစ်ယောက်က Affective Criticism ဝေဖန်ရေးအကြောင်း မေးတော့ သူက မကြားဖူးဘူးလို့ဖြေတယ်။ ဖွတ်ကျား။ (အဲဒီ အင်တာဗျူးဆောင်းပါး အထောက်အထားရှိတယ်) Affective ဝေဖန်ရေးသာမက Affective Stylistics ရေးဟန်ဗေဒတောင် ရှိနေပြီ။ အဓိကရ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ပါမောက္ခ Stanley Fish။ သဘောအချုပ်ကတော့ 'စာသား' text ဆိုတာ 'အရာ' object တစ်ခုမဟုတ်ဘူး။ စာဖတ်သူရဲ့ စိတ်အစဉ်နဲ့ အတွေ့အကြုံ ဖြစ်တယ်ဆိုတာပဲ။ reader response အနွယ်ဝင်။ ပွားများကြည့်ကြပါ။

စာသား text ဆိုတာ 'အရာ' object တစ်ခုမဟုတ်ဘူး။ စာဖတ်သူရဲ့ စိတ်အစဉ်နဲ့ အတွေ့အကြုံ ... တုံ့ပြန်မှုဖြစ်တယ်။

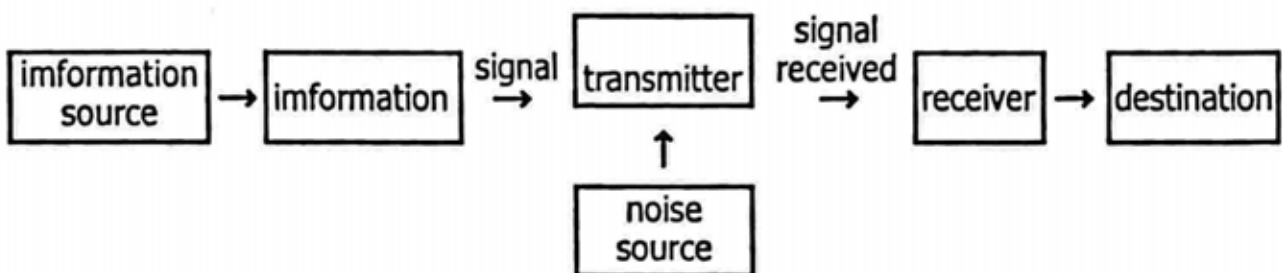
နောက်တစ်ခု ဆက်ကြဦးစို့။

discourse : spoken communication
 text : written communication

ဘာသာစကားဆက်သွယ်မှု : အပြောဆက်သွယ်မှု
 စာသား : အရေးဆက်သွယ်မှု

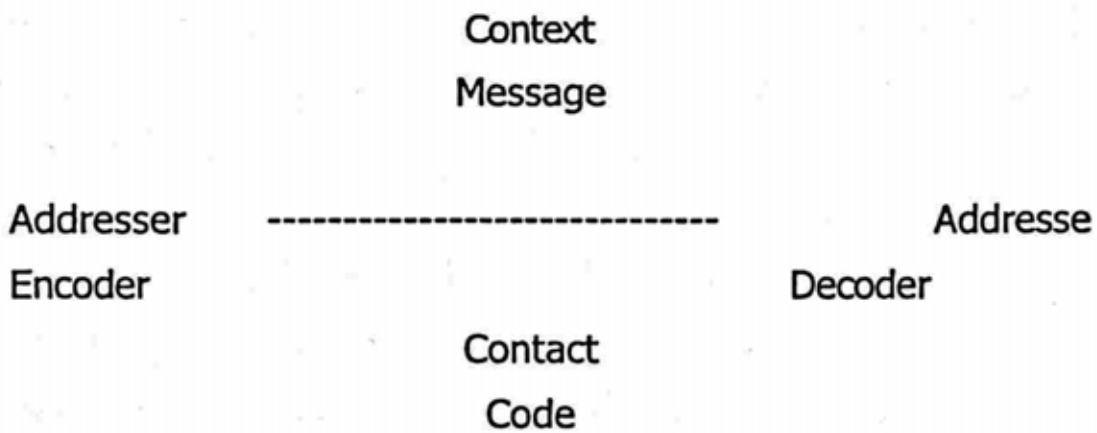
discourse : process
 text : product *

* ကျွန်တော် သိပ်မကြိုက်

Shannon / Weaver model of communication (1949) *

နည်းနည်းတော့ ကြာသွားပြီ *

Jakobson / Verbal Communication Model (1958)

- ◆ ဆရာကြီး ယာကော့ဗ်ဆင်လည်း နည်းနည်းတော့ ကြာသွားပြီ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်က။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့က ယာကော့ဗ်ဆင် မပြောနဲ့ ယာကော့ဗ်ကျွဲတောင် သိကြ ရဲ့လား။ ပြောရတာ ရွာလည်းနာတယ်။ အားလည်းနာတယ်။

ရေးဟန်အကြောင်း ပြောတုန်းက ပါးလျားကြည်လင်ခြင်းနဲ့ မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့ခြင်း transparent / opaque လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ရသဆက်သွယ်မှုကိစ္စ aesthetic communication မှာ ဒီလိုနှစ်မျိုး ခွဲကြည့်တာ သိပ်အဆင်မပြေနိုင်ဘူးထင်တယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတော့ ပါးလျားကြည်လင်တိုင်း ဆယ်သွယ်မှု ရချင်မှ ရမယ်။ ရချင်လည်း ရမယ်။ ဆိုင်းဆို့နေပေမယ့်လည်း ရချင်ရသွားနိုင်တယ်။ သိပ်ရှင်းတဲ့စာသားပေမယ့် ဆက်သွယ်မှုမရဘူး။ သိပ်ရှုပ်တဲ့ စာသားပေမယ့် အကြောင်းလျဉ်းသင့်ရင် ဆက်သွယ်မှု ရသွားတတ်တယ်။ အခုပြောနေတာ ရသဆက်သွယ်မှုအကြောင်း။ နေ့စဉ်လူတွေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆက်သွယ်နေကြတာတွေ ရှိတယ်လေ။ တံခါးဖွင့်၊ ဒီကိုမလာနဲ့၊ ရေတစ်ခွက်ပေးပါ၊ ဆွမ်းတော်ဗျို၊ ဒန်အိုးပေါက်တွေဖာတယ်၊ ထမင်းမစားရသေးဘူး၊ ပြန်တော့မယ်၊ သူ့ခိုးသူ့ခိုး ... ဒါတွေဟာ သာမန်ဆက်သွယ်မှုတွေ။ ရသဆက်သွယ်မှု တွေမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။

စာရေးတယ်ဆိုတာ ရေးချင်လို့ရေးတာလို့ ပြောခဲ့တယ်။ ထပ်ပြောရဦးမယ်။ စာရေးတာ တစ်ခုခုကို ဆယ်သွယ်ပြောကြားချင်လို့ရေးတာ။ တစ်ယောက်က နောက်တစ်ယောက်ကို ဆက်သွယ်ပြောကြားလိုက်တာပဲ။ နောက်တစ်ခုရှိသေးတယ်။ စာရေးတယ်ဆိုတာ စာရေးသူက တန်ဖိုးတစ်ခု Value ကို တည်ဆောက်ဖန်တီးလိုက်တာပဲ။ အဲဒီတန်ဖိုးကို ဖတ်သူက သိချင်လည်း သိမယ်၊ ရချင်လည်း ရမယ်။ သိချင်မှလည်း သိမယ်၊ ရချင်မှလည်း ရမယ်။ တုံ့ပြန်မှုအလျောက် တန်ဖိုးဖြတ်ချက် Value Judgement တွေ ပေါ်နိုင်တယ်။ ပေါ်ချင်မှလည်း ပေါ်မယ်။ ပြောချင်တာကတော့ တစ်စုံတစ်ခုကို ဆက်သွယ်အသိပေးတဲ့အဆင့်၊ သတင်းအချက်အလက် Information ပေးတဲ့အဆင့်ကို လွန်တဲ့အဆင့်တစ်ဆင့် ရှိသေးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ပြောချင်တာပါပဲ။

sign	=	အမှတ်လက္ခဏာ
signal	=	အချက်ပြလက္ခဏာ
semiology	=	အမှတ်လက္ခဏာဗေဒ
message	=	အကြောင်းအချက်
information	=	သတင်းအချက်အလက်
meaning	=	အဓိပ္ပာယ်
significance	=	အနက်သဘော
signification	=	အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်ခြင်း/ ပေးခြင်း
channel	=	ဆက်သွယ်မှုလမ်းကြောင်း
code	=	အဓိပ္ပာယ်စနစ်
en-code	=	ဖွဲ့ဆို
de-code	=	ဖွင့်ဆို
re-code	=	ထပ်မံဖွင့်ဆို
interpretation	=	အဓိပ္ပာယ်ပေးခြင်း/ ကောက်ယူခြင်း
communication	=	ဆက်သွယ်မှု
c.theory (c.t)	=	ဆက်သွယ်မှုသီဝရီ
c.system (c.s)	=	ဆက်သွယ်မှုစနစ်

medium	=	နည်း
media	=	အမျိုးအစား
context	=	ဆက်စပ်အခြေအနေ

Ambiguity အရေးကြီးတဲ့ စကားလုံး။ အဓိပ္ပာယ်ထွေပြားတာ။ တစ်ခုမက အဓိပ္ပာယ်တွေ အများကြီးရှိတာ၊ ထွေပြားခြင်းဆိုရင် ဟန်ကျလိမ့်မယ်။ ဘာသာစကား တိုင်းမှာရှိတယ်။ စကားလုံးနဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ (၁ = ၁) ဆိုတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ အဓိပ္ပာယ် ထွေပြားတော့ ကောက်ယူခြင်းလည်း ထွေပြား။ ဘာသာဗေဒအရ ဝါကျအဆင့် ပုဒ် အဆင့်တွေ ထွေပြားတာ။ သဒ္ဒါတွေ ထွေပြားမှု (grammatical ambiguity) စကားလုံး အဆင့်ကတော့ ဝေါဟာရ (lexical ambiguity) လို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။ အတ္ထဗေဒ (semantics) မှာ polysemy ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုထက်ပိုတဲ့စကားလုံး homonymy ဆိုတာ ရှိတယ်။ အရေးပုံသဏ္ဍာန် တူတယ်၊ အဓိပ္ပာယ်မတူဘူး။ စဉ်းစားဖို့ က Ambiguity ဟာ စာရဲ့အပြစ်ဒေါသလား၊ ဂုဏ်လား စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ ဒါနဲ့ပတ် သက်လို့ W.Empson ရဲ့ Seven types of ambiguity စာအုပ်ဟာ ဂန္ထဝင်ပါပဲ။ ၁၉၃၀ က ဆိုတော့ နည်းနည်းတော့ ကြာသွားပြီ။ ဖတ်ကြည့်ရင် မမှားပါဘူး။ အခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်း စကားလုံးတွေက များတယ်။ Vague ဝါးတယ်၊ မတိကျ ဘူး။ မရှင်းဘူး၊ မကြည်လင်ဘူး။ Obscure ကောင်းကောင်း လွယ်လွယ်နားမလည်နိုင် ဘူး။ မပေါ်လွင်ဘူး။ ဖုံးကွယ်ဝှက်ကွယ်။ ချုပ်ပြောရရင် အဓိပ္ပာယ်မပေါ်ဘူး။ ဘာပြော ချင်မှန်း မသိဘူး။ ဘာပြောနေတာမှန်း မသိတဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားတတ်တယ်။ ဘာသာစကားတိုင်းမှာ ရှိတာပါ။ တချို့ကလည်း အကောင်းမြင်တယ်။ ဝါးနေတာ၊ ဝေနေတာ၊ မသေချာတာတွေဟာ အနုပညာအရေးအသား (ကဗျာဆိုပါတော့) မှာ အဆင် ပြေတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

ရှင်ဥတ္တမကျော်

သဲခင်းသာဝယ်၊
 သီဒါကြည်လဲ့၊ ငှက်သံနွဲ့နှင့်
 လွမ်းဖွယ်မြိုင်ခြေ
 မြူခိုးဝေ ... *
 ရှင်ဥတ္တမကျော်

* မြူခိုးတွေဝေနေတာ မကြည်လင်တာပေါ့။ ဝါးနေတာပေါ့။ လှတော့လှတယ်။

လေခ မြေသက်
 ဈာန်ဝိတက်သို့
 သစ်ရွက်ရော်ရီ
 ဣန္ဒနီဝယ်
 သင်္ဂီတစ်ဝက်
 ဘက်၍ဆေးစုံ
 ခြယ်သောပုံသို့
 ရက်မြိုင်တွင်း
 တောလုံးလင်းသား ... *
 ရှင်ဥတ္တမကျော်

* တစ်တောလုံးလင်းနေတယ်။ လှလိုက်တာ။

ဆက်သွယ်မှုသီဝရီ (C.T) မှာ ... ပါးလျားကြည်လင်ခြင်းနဲ့ မှန်မှိုင်းဆိုင်းဆို့ခြင်းဆို တာရှိကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

မြစ်ရေအလျဉ်က ကြည်လင်စိမ်းလဲ့။ သောင်ခုံမို့မို့ ဖွေးဖွေး၊ ရေကျေးရေငှက်သံတွေက သာယာလိုက် တာ၊ နောက်ဘက်က တောတန်း၊ လွမ်းစရာမြူခိုး တွေ ဝေနေတယ်။

လေအပူမှာ သစ်ရွက်ဟောင်းတွေ ကြွေ။ အစိမ်း တစ်ဝက်၊ အဝါရောင်တစ်ဝက်။ ကြွေကျမြေသက် တဲ့ ရွက်ဟောင်းတွေ၊ ဆေးရောင်စုံခြယ်ထားသလို တစ် တောလုံး လှလိုက်တာ။

ပြောစရာရှိတယ်။ ပြောချင်တာပါ။ ရက်မြိုင်တွင်း၊ တောလုံးလင်း ... လို့ ဆရာတော် ကြီးက ရေးဖွဲ့တယ်။ တစ်တောလုံး လင်းလို့။ ရက်မြိုင်တောကြီးထဲမှာ သစ်ရိပ်ဝါးရိပ် တွေ၊ သစ်ကြီးဝါးကြီးတွေ ရှိတယ်။ တောရိပ်တောင်ရိပ်တွေရှိတယ်။ တောအုပ်ကြီးထဲ မှာ မှောင်မနေပေဘူးလား။

အစိမ်းတစ်ဝက်၊ အဝါတစ်ဝက် သစ်ရွက်ကလေးတွေ လေထဲမှာ ဝဲပြီး ကြွေကျလာတာ လှတယ်။ အဲဒီ အလှဟာ လင်းနေတယ်။ အဲဒီအလင်းဟာ ရုပ်တရား မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်အလင်းမဟုတ်ဘူး။ နာမ်တရားဖြစ် တယ်။ နာမ်အလင်းဖြစ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ လင်းနေ တာ။

◆ လှတယ်ဆိုတာ အပြင်မှာရှိတာလား။ စိတ်ထဲမှာရှိတာလား။

သမုတိဝါဒ၊ Relativism သိပ်မကြိုက်။ အဲဒီအယူဝါဒရှိသူကို သမုတိဝါဒီ Relativist လို့ ခေါ်မှာပေါ့။ သူတို့မှာ တစ်ခုခုကို ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုနိုင်ဖို့ ခွန်အားသတ္တိ သိပ် မရှိဘူးထင်တယ်။ မှန်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ ရဲရဲပြောနိုင်ပါ့မလား။ ငါနဲ့သူမှာ ငါ လည်း မှန်တယ်၊ သူလည်းမှန်နိုင်တယ် ဖြစ်မနေဘူးလား။ အရင်းရှင်ခရီးနီတစ်ယောက် ရဲ့ အမှန်တရားနဲ့ နေစားစက်ရုံအလုပ်သမားလေးရဲ့ အမှန်တရားဆိုတာကို အကြောင်း ဆိုက်လာရင် ရဲရဲပြောနိုင်ရမယ်။ စာအုပ်ထဲကအတိုင်း ပြောရတာ တစ်ခါတစ်ရံ သိပ် ဟန်မကျချင်ဘူး။ ဆက်စပ်အခြေအနေကိုတော့ ကြည့်ရမှာပေါ့။

ကြည်နေတာလည်း လှတယ်။ မှိုင်းနေတာလည်း လှ တယ်။ အဲဒါက ရသနဲ့ ခံစားမှုကိစ္စ၊ စိတ္တဇနယ်။ အရင်းရှင်ခရီးနီနဲ့ နေ့စားအလုပ်သမားက ကလေး ကိစ္စက လက်တွေ့နိုင်ငံရေးနယ်။ realm ချင်း မတူ ဘူး။ စဉ်းစားပါ။

meaning	အဓိပ္ပာယ်
significance	အနက်သဘော

- ◆ အမေရိကန်ဝေဖန်ရေးဆရာ E.D Hirsch က meaning နဲ့ signifi-
cance လို့ စ ခွဲခြားသုံးစွဲခဲ့တာပါ။ အဲဒါကို 'အဓိပ္ပာယ်' နဲ့ 'အနက်
သဘော' လို့ ကျွန်တော်ပြန်ခဲ့တယ်။ မကြိုက်ရင် ကြိုက်သလိုပြန်ကြ
ပါ။

meaning အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာ text စာသားထဲမှာ ရှိ
တယ်။ စာသားထဲမှာပါတဲ့ sign အမှတ်လက္ခဏာ
တွေမှာ ရှိတယ်။ အဲဒီ အမှတ်လက္ခဏာတွေက ကိုယ်
စားပြုထားတဲ့ representation တွေ၊ ကိုယ်စားပြု
ထားတဲ့ အရာတွေပဲပေါ့။

significance အနက်သဘောဆိုတာ အဲဒီ ပြောခဲ့တဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် နဲ့ဖြစ်စေ၊ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်နဲ့ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းတစ်ခု၊ အသိတစ်ခုနဲ့ဖြစ်စေ ဆက်သွယ်နေမှုကို ခေါ်တယ်။ ဆက်စပ်ပတ်သက်နေတာ မှန်သမျှ စဉ်းစားကြည့်။ အများကြီး။ သမိုင်းသဘောတွေ ပါလာတယ်။ အစဉ်အလာ သဘောတွေ ပါလာတယ်။ အတိတ်နဲ့ ဆက်စပ်ရုံမက ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေ ပတ်ဝန်းကျင်တွေပါ ပါလာတယ်။ သိပ်များ သိပ်ကျယ်ပြန့်တယ်။

word : စကားလုံး
extra- linguistic reality : ဘာသာစကားပြင်ပက ဖြစ်ရပ်မှန်

ဒါလည်း စဉ်းစားစရာပါပဲ။ စကားလုံးရှိတယ်။ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ စကားလုံးနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ဘာသာစကားပြင်ပမှာရှိတဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန်တွေ အခြေအနေ တွေရှိတယ်။ referent တွေပဲပေါ့။ ညွှန်းဆိုတဲ့သဘော။ စကားလုံးက ဘာသာစကား ရဲ့ အပြင်ဘက်က အရာတစ်ခု၊ အခြေအနေတစ်ခုကို ညွှန်းဆိုတာ။ (မှတ်ချက်၊ ဘာသာ စကားပြင်ဘက်က ဖြစ်ရပ်မှန်ဆိုတာ extra-linguistic reality ကို ကျွန်တော် ပြန်ဆို ထားတာဖြစ်ပါတယ်။)

ဒါရီဒါ Derrida (ဂျိုးဂရောင်အသံထွက်က dair-ree-dah တဲ့) သူ့ရဲ့ ကမ္ဘာကျော် စကားတစ်ခွန်းရှိတယ်။ il n'y a pas de hors texte. 'there is no outside-the-text. သူကတော့ အခက်ကြီး အရှည်ကြီးတင်ပြထား တာပဲ။ (စာသားရဲ့ အပြင်ဘက်မှာ ဘာမှမရှိဘူး/ စာသားရဲ့ အပြင်ဘက် ဆိုတာ မရှိဘူး) ကျွန်တော်တော့ မကြိုက်ဘူး။ မကြိုက်ကြောင်းကိုလည်း အရင်ကတည်းက ရေးခဲ့ပါတယ်။ နောင် ဆက်ပြောပါဦးမယ်။ ကျွန်တော် လက်မခံတဲ့အကြောင်း။

ဆင်

အများသိပြီးသား ဥပမာလွယ်လွယ် 'ဆင်'ခြေ လေးချောင်းနဲ့ အစွယ်နှစ်ချောင်း၊ နှာမောင်း တစ်ခု၊ ဧရာမအကောင်ကြီး။ အဲဒါ ပထမအဓိပ္ပာယ်။ denotative meaning။ အဲဒီ ဧရာမအကောင်ကြီးဟာ အပြင်မှာ တကယ်ရှိတယ်။ ဒုတိယအဓိပ္ပာယ်က ငွေကြေးအလွန်ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့ ခရီးသမားကြီး။ သြဇာသိပ်ရှိ၊ အာဏာသိပ်ရှိတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီး အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး။ သြဇာအာဏာ သိပ်ကြီးရင် 'ဆင်' လို့ ခေါ်တယ်။ second order meaning သို့မဟုတ် connotation/contative meaning လို့ မှတ်ရန်ပါ။ တစ္ဆေသူရဲရုပ်ရှင်တွေမှာ ညအမှောင်နဲ့ လျှပ်စီးလက်တာ၊ မိုးကြိုးပစ် တာတွေဟာ ရိုးရိုးအဓိပ္ပာယ်ထက် ပိုတယ်။ တစ်ခုခု ဒုက္ခရောက်တော့မယ်၊ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးတော့မယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြနေတယ်။ ဘာသာစကားတိုင်းမှာ ရှိတယ်။ အခြေခံ လည်း ကျတယ်။

meaning အကြောင်း ပြောရဦးမယ်။

meaning အဓိပ္ပာယ်ရဲ့ unit	:	စကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျ
significance အနက်သဘောရဲ့ unit	:	စာသား

- ◆ Michael Riffaterre ဆိုတဲ့ ပညာရှင်ရဲ့ အယူအဆပါ။ အဓိပ္ပာယ်ရဲ့ ယူနစ်တွေက words, phrases, sentences အနက်သဘောရဲ့ ယူနစ်ကတော့ text ဖြစ်ပါတယ်။ (Riffaterre, 1978, "Semiotics of Poetry", London, Methuen, စာမျက်နှာ ၅-၆ ကြည့်ပါရန်)

၁။

ဇော်ဂျီ
ဗေဒါလမ်း / ၆

၂။ ဗေဒါ၊ မိုးတွေရွာ၊ မုန်တိုင်းတွေတိုက်၊ လှိုင်းကြီးလေထန်မြစ်ပြင်မှာ မြုပ်လိုက် ပေါ်လိုက်၊ မိုးနဲ့ မုန်တိုင်းကို ကြံကြံခံ၊ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရင်ဆိုင်နိုင်တဲ့သတ္တိရှိ၊ ... အဓိပ္ပာယ်/ meaning

၃။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ စစ်အာဏာရှင်အစိုးရက ဖမ်း၊ အိမ်တွင်းအကျဉ်းချ၊ လူ အုပ်စုနဲ့ အသေသတ်ဖို့ဝိုင်းရိုက်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကြံကြံခံပြီး ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပြန်လည်ပေါ်ထွန်းလာ ... အနက်သဘော/ significance

◆ ရှေ့နားမှာတုန်းက ဆရာကြီး Hirsch ရဲ့ ခွဲခြားပုံကို တင်ပြခဲ့ပါသေးတယ်။

en-code
de-code
re-code

ဖွဲ့ဆို
ဖွင့်ဆို
ထပ်မံဖွင့်ဆို

၁။ ဇော်ဂျီက ဘာသာစကား sign တွေနဲ့ ဗေဒါလမ်း / ၆ ကို en-code ဖွဲ့ဆိုတယ်။

၂။ ဖတ်သူက sign တွေကို de-code ဖွင့်ဆိုလိုက်တော့ meaning အဓိပ္ပာယ်ကိုရ။

၃။ ဖတ်သူက အဓိပ္ပာယ်ကို re-code ထပ်မံဖွင့်ဆိုလိုက်တော့ significance အနက် သဘောကိုရ။

* meaning အကြောင်း ဆက်ရဦးမယ်။

အဓိပ္ပာယ်အကြောင်း ပြောရင် ကျော်ခဲ့ ချန်ခဲ့လို့မရတာ ရှိတယ်။ သိပ်ခက်ခက်ခဲခဲ မဟုတ်ပါ။ ပြောလိုက်ရင် လူတိုင်းသိပါတယ်။

denotative meaning	connotative meaning
--------------------	---------------------

ရှေ့မှာတုန်းက နည်းနည်းပြောခဲ့ပါသေးတယ်။ အခု ထပ်ပြောပါမယ်။

denotation : denotative meaning. ရိုးရိုးအဓိပ္ပာယ်၊ သာမန်အဓိပ္ပာယ်၊ အဘိဓာန်မှာ တွေ့ရတာမျိုး။ (ခွေး) ဆိုပါတော့။ ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါ၊ အမြီးတစ်ချောင်းပါတယ်။ ဟောင်တတ် ကိုက်တတ် တယ်။ လူကို ခင်တတ်တယ်။ သခင်အပေါ် သစ္စာရှိတယ်။ ဒါ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ သာမန်ရိုးရိုးပဲ။ သတ်မှတ်ချက်နယ်ကျဉ်း တယ်။

connotation : connotative meaning. ဆင့်ပွားအဓိပ္ပာယ်လို့လည်း ခေါ်ကြ တယ်။ အဘိဓာန်မှာ ဖွင့်ထားတာထက် အဓိပ္ပာယ်ပိုတယ်။ ကျယ်ပြန့်တယ်။ တခြားဆက်စပ်အခြေအနေတွေကိုလိုက်ပြီး အခြားအဓိပ္ပာယ်တွေ ထပ်ဆင့်ပွားများလာတတ်တယ်။ (ခွေး) ဆိုတာ ... မိုက်မဲတဲ့သူ၊ ကျေးဇူးကန်းတဲ့သူ၊ အကုသိုလ် ဒုစရိုက် တွေ အဆုံးတိုင်လုပ်သူ၊ လူ့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာတွေကို ကမ်းကုန် အောင် ဖောက်ဖျက်သူကို (ခွေး)လို့ခေါ်လိုက်တယ်။ ဒီလူဟာ ခွေးလိုလူပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒါ connotation ပါပဲ။ အတိုကောက် de နဲ့ con ပေါ့။

de : ကို အခေါ်များတာက literal meaning. ရိုးရိုးအဓိပ္ပာယ်၊ အဘိဓာန် အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။ စကားလုံးအခက်ကြီးတွေရှိတယ်။ conceptual meaning, referential meaning, cognitive meaning ... ဒါပေမဲ့ အဲဒီအထိ လိုက် မရှင်းနိုင်ပါဘူး။

con : second order meaning လို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဒုတိယအဆင့် အဓိပ္ပာယ် ပဲပေါ့။ additional လို့လည်း သုံးတယ်။ ဒါလည်း ပေါ်ပါတယ်။ အားလုံး သော ဆက်စပ်တွဲဖက်နေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်များ all kinds of associative meanings ဆိုတာလည်း အဆင်ပြေတယ်။ ခံစားမှု emotive အဓိပ္ပာယ် affective ဆိုတဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို ဖြစ်စေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်လို့လည်း ရှိတယ်။ ကျယ်ပြောထွေပြားတာကို သိထားရပါမယ်။

◆ အထက်တစ်နေရာမှာ ဆရာရဲ့ 'ဗေဒါလမ်း' ကို ပြောခဲ့တယ်။

de : နဲ့ပြောရင် ဗေဒါဟာ ချောင်းရေ မြစ်ရေထဲမှာ စုန်ဆန်မျောနေတဲ့ အပြာ နုရောင် အပွင့်နဲ့ ပန်းပင်။

con : နဲ့ပြောရင် ဗေဒါဟာ လောကဓံအတက်အကျ၊ အရိုက်အပုတ်တွေကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်တဲ့ လူသားတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။

◆ အဓိပ္ပာယ်အကြောင်း ဆက်ပြောရဦးမှာပဲ။ မကုန်နိုင်သေးဘူး။ ဒီလောကကြီးမှာ အဓိပ္ပာယ်တွေနဲ့ ပြည့်နေတယ်။ လောကကြီးတစ်ခုလုံးဟာ အဓိပ္ပာယ်ပဲလို့တောင် တချို့က ပြောကြတယ်။

ဝါကျ	
ဝါကျခွဲ	
ပုဒ်	
စကားလုံး	*
ရုပ်ရင်း	

sentence	
clause	
phrase	
word	*
morpheme	

စကားလုံး
Word

ဘာသာဗေဒ
Linguistics မှာ
ဒီလိုရှိတယ်။

ဝါကျ
ဝါကျကဏ္ဍ
ပုဒ်စု
ပုဒ်
စကားလုံး * *

သဒ္ဒါ
grammar မှာ
ဒီလိုရှိတယ်။

* အဲဒီစကားလုံးမှာ အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာရှိတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ အမျိုးမျိုး ပါပဲလား။ မမှားနိုင်တာကတော့ အဲဒီစကားလုံးထဲကို ကျွန်တော်တို့က အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးပြီး (ထည့်)လိုက်တယ် ဆိုတာပါပဲ။ ထပ်ပြောရရင် အဓိပ္ပာယ်ကို ကျွန်တော်တို့က စကားလုံးထဲ (ထည့်)လိုက်ကြတာပါပဲ။

မေးခွန်းတစ်ခုရှိလာတယ်။

- ◆ What does it mean to use a word and give it a meaning?
- ◆ စကားလုံးတစ်လုံးကိုသုံးပြီး အဲဒီစကားလုံးကို အဓိပ္ပာယ် ပေးလိုက်တာဟာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ ?
- ◆ စကားလုံးကိုသုံးပြီး အဲဒီစကားလုံးကို အဓိပ္ပာယ်ပေးလိုက်တာက ကွဲကွဲပြားပြား ရှိစေချင်လို့။ ခွဲခြားဖော်ပြချင်လို့၊ အရာဝတ္ထုတွေ၊ အခြေအနေတွေ၊ အဖြစ်အပျက် တွေ၊ အားလုံးသော အကြောင်းအရာတွေကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားသိသွားစေချင် လို့ စကားလုံးတွေကို အဓိပ္ပာယ်တွေ ပေးလိုက်တာဖြစ်တယ်။

(ကြောင်) ဒီစကားလုံးကို အဓိပ္ပာယ်ပေးထားတယ်။ ဒီစကားလုံးဟာ (ခွေး)မဟုတ်ဘူး။ (လူ)မဟုတ်ဘူး။ (သစ်ပင်)မဟုတ်ဘူး။ (ကျား)မဟုတ်ဘူး။ သီးခြား လက္ခဏာရပ်တွေရှိတဲ့ သတ္တဝါ(ကြောင်)ဖြစ်ကြောင်း သိရအောင် အဓိပ္ပာယ်တွေထည့်ပေးတာဖြစ်တယ်။

(ချော်လဲ) ဒီစကားလုံးကို အဓိပ္ပာယ်ပေးထားတယ်။
 ဒီစကားလုံးဟာ (ထိုင်နေ)တာ မဟုတ်ဘူး။ (ချောင်း
 ဆိုး)တာ မဟုတ်ဘူး။ (ထမင်းစား)တာမဟုတ်ဘူး။
 (ချော်လဲ)တယ်ဆိုတဲ့ သီးခြားလက္ခဏာရပ်တွေရှိတဲ့
 စကားလုံးဖြစ်ကြောင်း သိရအောင်အဓိပ္ပာယ်တွေ
 (ထည့်)ပေးထားတာ။

ရှေးရိုးစဉ်လာ မြန်မာမှုမှာ 'နာမည်ပေး' တဲ့ မင်္ဂလာကိစ္စတစ်ခုရှိတယ်။ ဆိုပါတော့ မိဘနှစ်ပါးက ... မွေးလာတယ်။ နီတာရဲကလေး။ သူ့မှာ နာမည်မရှိသေးဘူး။ ခေါ်စရာ မရှိသေးဘူး။ လူကြီးမိဘတွေက သူ့ကို နာမည်ပေးလိုက်ကြတယ်။ ကင်ပွန်းတပ်လိုက် ကြတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဗေဒင်ပညာနဲ့ သိပ်အဆက်အဆံမရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဇာတာ ဖွဲ့လိုက်တဲ့အခါ ကျွန်တော့်ဇာတာခွင်မှာ ဒီလိုရှိလာခဲ့တယ်။ (... အမည်သညာ ခေါ်စရာ ကား မောင်ဇော်မြင့် အသက်တစ်ရာနှစ်ဆယ်ရှည်စေသောဝ် ...)

ဒီမှာ သတိပြုစရာသုံးခုရှိတယ်။ ၁/ အမည်။ ၂/ သညာ။ ၃/ ခေါ်စရာ။ အဲဒီကလေး (ကျွန်တော့်ကို) အမည်ပေး လိုက်ကြတယ်။ မောင်ဇော်မြင့်တဲ့။ ကျွန်တော်ဟာ မောင်ပု မဟုတ်ဘူး။ ဆွာမိမဟုတ်ဘူး။ ဝီလီယံမဟုတ်ဘူး။ မော်စီတုန်း မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော့်အမည် မောင်ဇော်မြင့်။ သညာဆို တာလည်း အမှတ်အသားပဲ။ ခေါ်စရာ။ ကျွန်တော့်ကို မောင်ဇော်မြင့်လို့ ခေါ်ကြ။ အိုဘားမားလို့ မခေါ်ကြနဲ့။ ဟူကျင်းတောင်လို့ မခေါ်ကြနဲ့။ ငှယ်ရွှေဘလို့ မခေါ်ကြ နဲ့။ ငတုတ်ကြီးလို့လည်း မခေါ်ကြနဲ့။ ကျွန်တော့်အတွက် သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ ... အမည်သညာ ခေါ်စရာက မောင် ဇော်မြင့်တဲ့။

အဲဒီလို ကလေးတစ်ယောက်ကို သတ်မှတ်အမည်ပေးသလို တခြားသော အကြောင်း အရာ၊ အခြေအနေ၊ အဖြစ်အပျက်တွေကိုလည်း (အဓိပ္ပာယ်တွေ)နဲ့ အမည်ပေးတယ်။ သတ်မှတ်တယ်၊ ခေါ်ဝေါ်တယ်။ ဒီလိုအကြောင်းအရာတွေ၊ အခြေအနေတွေ၊ အဖြစ် အပျက်တွေရှိလာရင် (မိုးရွာတယ်)လို့ အမည်ပေး ခေါ်ဝေါ်တယ်။ (နေပူတာနဲ့ မတူ ဘူး။ လေတိုက်တာနဲ့ မတူဘူး)

အခုပြောခဲ့သမျှ ပြန်ချုပ်ရရင် စကားလုံးတွေကို ဒီအကြောင်း တွေကြောင့် အမည်ပေး သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။ အဲဒီအခါ မှာမှ စကားလုံးတွေမှာ အဓိပ္ပာယ်တွေ ရှိလာတယ်။ တစ်ခါထပ် ပြောရရင် (အထက်တစ်နေရာမှာ) ကျွန်တော် ဒီလိုရေးခဲ့ပါ တယ်။

... မမှားနိုင်တာကတော့ အဲဒီစကားလုံးတွေထဲကို ကျွန်တော်တို့က အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးပြီး (ထည့်)လိုက်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ ထပ်ပြောရရင် အဓိပ္ပာယ် ကို ကျွန်တော်တို့က စကားလုံးတွေထဲ (ထည့်)လိုက်ကြတာပါပဲ။

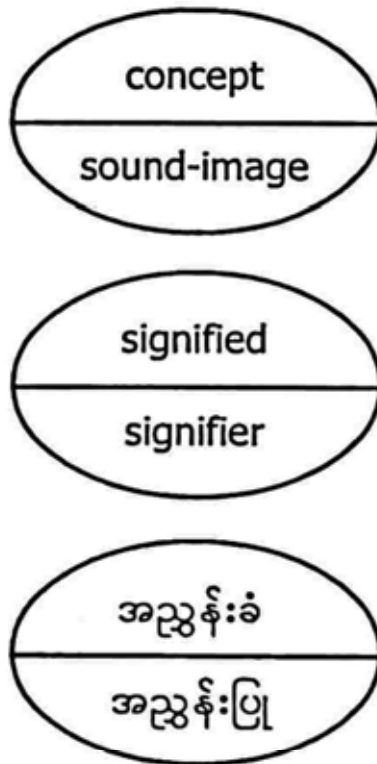
အခု ဘာဆက်ပြောရမလဲ။ code အကြောင်းပြောရင် အဆင်ပြေလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ ပြောရမှာပေါ့။ စောစောတုန်းက ... en-code, de-code, re-code လို့ တော်တော် များများ ပြောထားတယ်လေ။ မဟုတ်သေးဘူး။ code အကြောင်းမပြောခင် ပြောရမယ့် ကိစ္စ တွေ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီထဲက တစ်ခုကို အရင်ပြောမှ အဆင်ပြေလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ အဲဒါ ...။

◆ အဲဒါ sign အမှတ်လက္ခဏာ ဆိုတာပါပဲ။

sign
အမှတ်လက္ခဏာ

sign ကို အမှတ်လက္ခဏာလို့ ကျွန်တော် ပြန်ဆိုခဲ့တယ်။ sign ဟာ semiology / semiotics ပညာရပ်ကြီးရဲ့ ဗဟိုချက်ပါပဲ။ semiology / semiotics နှစ်ခုလုံးကို 'အမှတ်လက္ခဏာဗေဒ' လို့ ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ရှေ့ပိုင်းမှာ ဖော်ပြခဲ့တယ်။ sign နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်တို့ ကျော်သွားလို့မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တော့ ဖာဒီနန်ဒီဆောဆူး (Ferdinand de Saussure) (1857-1913) ဖြစ်တယ်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသား။ ၁၈၈၀ ခုနှစ် သူ့အသက်(၂၃)နှစ်မှာ ဒေါက်တာဘွဲ့ (Ph.D) ကို လိုက်ပဇစ်(Leipzig) တက္ကသိုလ်က ရခဲ့တယ်။ သူ့အသက် ၃၄ နှစ်မှာ ဂျီနီဗာ (Geneva) တက္ကသိုလ်၊ သက္ကတ (သင်္သကရိုက်) sanskrit နဲ့ အင်ဒိုဥရောပ Indo-European ဘာသာစကား ပါမောက္ခဖြစ်လာတယ်။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်းလောက်ကစပြီး 'အထွေထွေဘာသာဗေဒ' General Linguistics ဘာသာရပ်ကို စတင်ပို့ချခဲ့တယ်။ အဲဒီပို့ချချက်မှတ်စု Lecture notes တွေကို (သူ ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့နောက်) ၁၉၁၆ မှာ သူ့တပည့်တွေက စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေကြတယ်။ သူ့ကွယ်လွန်တာ ၁၉၁၃၊ သူ့အသက် ၅၆ မှာ ကွယ်လွန်တာ။ အဲဒီစာအုပ်ကမ္ဘာကျော်သွားတယ်။ ဒီနေ့အထိ (နှစ်ပေါင်း ၉၆ နှစ်ရှိပြီ) ကျော်ကြားနေဆဲပဲ။ သူတော့ သိမ်သွားရှာဘူး။

◆ ဒီဆော့ဆူး: de saussure က Sign ဆိုတာ ဒီလိုရှိတယ်လို့ ပြခဲ့တယ်။

အညွှန်းပြု / အညွှန်းခံ၊ signifier/ signified ဆိုတာ အခုအတည်ပြုသုံးစွဲနေကြပြီထင်ပါတယ်။ ပြောစရာတွေကတော့ ရှိနေမှာပဲ။ မပြောလို့လည်း မရဘူး။ မူရင်း မူလကိုလည်း ပြောသင့်တယ်။ ရှေ့နားမှာတုန်းက ဒီနှစ်ခုကို ကျော်လို့မရသေးဘူးလို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီဆော့ဆူးက ဒီလိုပြောတယ်။

sign ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုတော့ ဆက်အသုံးပြုမယ်။
concept ကို signified နဲ့အစားထိုးမယ်။ sound-
image ကိုတော့ signifier နဲ့ အစားထိုးမယ်။ *

- * ကျမ်းကိုး
de Saussure (1974) "Course in General Linguistics". Charles Bally နှင့် Albert Sechehaye (အယ်ဒီတာများ) Buskin Wade ဘာသာပြန်သည်။ London : Peter Owen စာမျက်နှာ (၆၇)

ပြန်ချုပ်ရရင် sign မှာ (၂)ပိုင်းရှိတယ်။ signifier နဲ့ signified အညွှန်းပြုနဲ့ အညွှန်းခံ။ လွယ်အောင် ... အတိုကောက်။

fier	ပြု
fied	ခံ

နည်းနည်းတော့ ဆက်ပြောရမယ်။ ခက်လည်း ခက်မယ်ထင်တယ်။

ဆင် / ၂

‘ဆင်’ ဆိုတာ sign အမှတ်လက္ခဏာတစ်ခုပဲ။ (၂)ပိုင်းပါတယ်။

- ◆ signifier အညွှန်းပြု ... phonemes တွေ ပါတယ်။ graphemes တွေ ပါတယ်။ ဆင် ဆိုတဲ့အသံ နားထဲမှာ ကြားလိုက်ရတဲ့ phoneme တွေပေါ့။ ဆင်လို့ စာရွက်ပေါ်မှာ ရေးသား/ပုံနှိပ်ထားတဲ့ အမှတ်အသား။ ရေးထားတဲ့ ပုံနှိပ်ထားတဲ့စာလုံး။
- ◆ signified အညွှန်းခံ ... ကျွန်တော်တို့ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ ဆင်ကောင်ကြီးရဲ့ တကယ့်အလုံးအထည်နဲ့ ရုပ်ပုံ၊ စိတ်ကူးထဲက ဆင်ရုပ်ပုံ။ နောက်ပြီးတော့ အပြင်လောက၊ တကယ့်လောကမှာ တကယ်ရှိတဲ့ တကယ့်ဆင်ကြီး။
- ◆ နည်းနည်းလွယ်အောင်ပြောရရင်
fier က အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့အသံတွေ၊ ရေးထားတဲ့ စာလုံးအမှတ်အသားတွေ။
fied က စိတ်ကူးထဲက အသံတွေ၊ စိတ်ကူးရုပ်ပုံတွေ၊ အရာဝတ္ထုတွေ။
- ◆ ပိုလွယ်အောင်ပြောရရင်
fier ဆိုတာ ကြားရတဲ့အသံ၊ မြင်ရတဲ့စာလုံး
fied ဆိုတာ စိတ်ကူး၊ စိတ်ကူးထဲ ပေါ်လာတဲ့ရုပ်ပုံ
- ◆ ပိုလွယ်အောင်ထပ်ပြောရရင်
fier ဆိုတာ စကားသံ၊ စကားလုံး။ (-ပြု)
fied ဆိုတာ စိတ်ကူး၊ အရာ။ (-ခံ)

အဲသလို နားလည်အပ်ပါတယ်။ တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ နောက်ဆရာများက ရှေ့တိုးပြီး စဉ်းစားလာကြတာတွေ ရှိတယ်။ လမ်းကြောင်းအသစ်ဖောက်တာတွေ ရှိလာတယ်။ ဒယ်ရီဒါ Derrida ရိုလင်ဘတ် Roland Brathes တို့ဟာ ဆရာကြီးတွေပါပဲ။ ဒီစာအုပ်ကလေး တစ်ထွာတည့်နဲ့ အဲဒီအထိ ရောက်အောင် ကျွန်တော် သွားနိုင်မယ်မထင်ပါဘူး။ အခု ဘာဆက်ရပါ့။ code ကို ပြောရတော့မလား။ မရသေးဘူးထင်တယ်။ sign အကြောင်းက ကျန်သေးတယ်။

အထက်စကားစဉ်အရတော့ fier တွေဟာ fied တွေကို ညွှန်းဆိုနေကြတယ်။ ညွှန်းဆိုလိုက်တဲ့အခါ အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာ ရတယ်ပေါ့။

sign ကို ဒီလိုဖွင့်ဆိုနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် ရေးဖူးတယ်။

sign ကို အတိုချုပ်ဖွင့်ဆိုရင် ... တင်ကြိုသတ်မှတ်ထားတဲ့ သတ်မှတ်ချက်များကို အခြေပြုပြီး အခြားတစ်ခုခုကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြတဲ့အရာတွေကို sign အမှတ်လက္ခဏာလို့ ခေါ်တယ်။

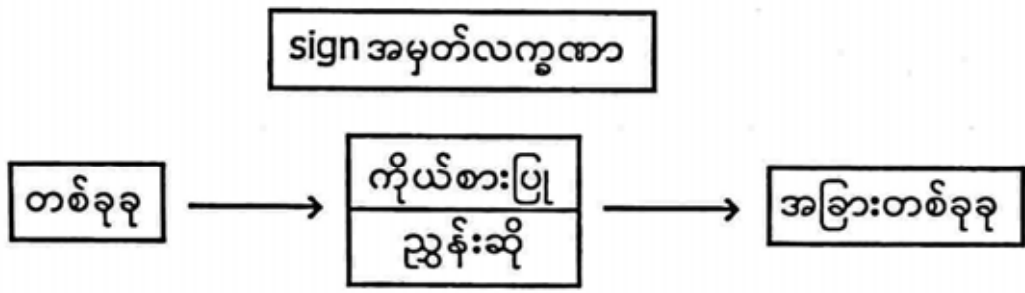
◆ (ကျွန်တော့်ရဲ့ 'ရင်ထဲမှာဝေ' စိတ်ကူးချို့ချို့၊ ၂၀၁၀၊ စာ (၅) ကြည့်ပါ)

... something which stands for, or refers to 'something else' in a meaningful way.

... တစ်ခုခုဟာ တခြားတစ်ခုခု something else ကို ကိုယ်စားပြုမယ်၊ ညွှန်းဆိုမယ်။ အဲဒါ sign အမှတ်လက္ခဏာပဲ။

- ◆ တစ်ခုခုရှိတယ် - something
 အဲဒီတစ်ခုက ဘာလုပ်သလဲ
 ကိုယ်စားပြုတယ် - stands for
 ညွှန်းဆိုတယ် refers to
 ဘာကိုယ်စားပြု / ဘာကို ညွှန်းဆိုတာလဲ
 အခြားတစ်ခုခုကို something else
 ကိုယ်စားပြုတာ
 ညွှန်းဆိုတာ။ ။

- ◆ အဲဒါ sign ပဲ။ အမှတ်လက္ခဏာဆိုတာပဲ။ ဒီလိုပြရင် ကောင်းမလား။

◆ ဒါပေမဲ့

ဒါပေမဲ့ နောက်ဆရာကြီးတွေက ရှေ့တိုးစဉ်းစားလာကြတယ်။ လမ်းကြောင်းအသစ် ပေါက်လာကြတယ်လို့ ရှေ့မှာတုန်းကလည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ အခု Jean Baudrillard ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအကြောင်း နည်းနည်းပြောမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အသံထွက်ကတော့ အတော် ကသိကအောက်ပါပဲ။ (ဇော်ဘိုဒရီယားတဲ့- Zhon boh dree-YAHR) အဲဒီ ဂျိုးဂျော့အသံထွက်ခက်တဲ့ နာမည်နဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဘာပြောလဲ။

ဒီနေ့ ပို့စ်မော်ဒန်လောကမှာ sign တွေဟာ မဆုံးနိုင် အောင် လှည့်လည်ရွေ့လျားနေကြတယ်။ အစစ် အမှန်အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာလည်း မရှိတော့။ ဖမ်းလို့ဆုပ် လို့ မရတော့။ ဒီလောကမှာ အတုအယောင်တွေသာ ရှိတော့တယ်။

- ◆ ဒီလောကမှာ အစစ်မရှိတော့ဘူး။ အတုတွေသာရှိသတဲ့။ မခက်ပါလား။ မှန်ပါတယ်။ နည်းနည်းမဟုတ်၊ အများကြီး ခက်ပါတယ်။
- ◆ အဆောက်အအုံဝါဒ Structuralism နဲ့ အဆောက်အအုံလွန်ဝါဒ Post Structuralism အကြောင်း နည်းနည်းသိထားဖို့လိုလိမ့်မယ်။ ဒီအကြောင်း တွေကို ဒီစာအုပ်ကလေး လက်တစ်ဝါးလောက်နဲ့ ပြည့်စုံအောင် ပြောနိုင်မှာ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော့်ဉာဏ်ကလေး တစ်ထွာတစ်မိုက်လောက်နဲ့လည်း ပြည့်စုံအောင် ပြောနိုင်မှာမဟုတ်ပါ။ နောက်တက်လာမယ့် လူငယ်ကလေး များ ဆက်လက်ပွားများကြပါလို့သာ မေတ္တာရပ်ခံနိုင်ခဲ့ပါလိမ့်မယ်။ နည်း နည်းပြောကြည့်ပါ့မယ်။

အဆောက်အအုံဝါဒ structuralism နဲ့ ဝါဒီတွေက ဒီ လူ့လောကကို ကောင်းစွာသိရှိနိုင်တယ်။ အမှန် တရား truth တို့၊ ဖြစ်ရပ်မှန်တရား reality တို့ကို သိရှိနိုင်တယ်။ သိရှိနိုင်ဖို့ ဘာလိုအပ်သလဲဆိုရင် စနစ် system တွေအားလုံးရဲ့ သဒ္ဒါ grammar ကို သိဖို့လိုတယ်။ စနစ်တွေရဲ့ သဒ္ဒါကို သိရင် လူ့ လောကကို ကောင်းစွာသိရှိနိုင်မယ်လို့ ယူဆကြ တယ်။

(မှတ်ချက်။ သဒ္ဒါဆိုတာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲက သဒ္ဒါမဟုတ်ပါ။ စနစ်များ၊ အခြေ အနေများရဲ့ လှုပ်ရှားမှု၊ ပြုမှုဆောင်ရွက်ပုံ၊ အခြားသော ဆက်စပ်အခြေအနေများနဲ့ ဆက်စပ်နေပုံ context တို့ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။)